

XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLARNI TAKOMILLASHTIRISH

Abdullayeva Zulfiya Izzatovna

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

“Real iqtisodiyot” kafedrası dotsenti v.b., PhD

abdullaevazulfiya70@gmail.com, tel. +998933516537

Annotatsiya – Mazkur maqolada xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarning nazariy va amaliy jihatlari tadqiq etilgan. Xizmatlar sektorida raqamli texnologiyalar, sun’iy intellekt, CRM tizimlari, Big Data, elektron to’lov tizimlari va mobil platformalardan foydalanishning ahamiyati tahlil qilingan. Tadqiqot davomida innovatsion yondashuvlarning xizmatlar sifati, mijozlar qoniqishi, korxonalar samaradorligi va raqobatbardoshligiga ta’siri baholangan. Shuningdek, xizmatlar sohasida innovatsion rivojlanishga to’sqinlik qilayotgan omillar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo’yicha amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Tadqiqot natijalari xizmatlar sektorida innovatsiyalarni keng joriy etish iqtisodiy samaradorlikni oshirish va barqaror rivojlanishni ta’minlashning muhim omili ekanligini ko’rsatadi.

Kalit so’zlar: xizmatlar sohasi, innovatsion yondashuvlar, raqamli transformatsiya, CRM tizimi, Big Data, sun’iy intellekt, xizmatlar sifati, mijozlar qoniqishi, raqobatbardoshlik, innovatsion menejment.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotining zamonaviy rivojlanish bosqichida xizmatlar sohasi mamlakatlar iqtisodiy o’sishining asosiy drayverlaridan biri sifatida namoyon bo’lmoqda. Bugungi kunda rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotida xizmatlar sektorining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, bandlik darajasi hamda investitsiyalar hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyot, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, sun’iy intellekt, elektron tijorat va innovatsion boshqaruv usullarining jadal rivojlanishi xizmatlar ko’rsatish tizimiga yangicha yondashuvlarni tatbiq etishni talab qilmoqda.

O’zbekiston Respublikasida ham xizmatlar sohasini rivojlantirish, uning iqtisodiyotdagi ulushini oshirish, yangi xizmat turlarini joriy etish va xizmatlar sifatini xalqaro standartlar darajasiga olib chiqish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo’nalishlaridan biri hisoblanadi. Mamlakatimizda xizmatlar sohasini modernizatsiya qilish, raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalar asosida rivojlantirish bo’yicha qator dasturlar va strategiyalar amalga oshirilmoqda. Natijada savdo, transport-logistika, turizm, mehmondo’sstlik, moliya, ta’lim, sog’liqni saqlash hamda axborot xizmatlari kabi yo’nalishlarda innovatsion xizmat turlarining ulushi ortib bormoqda.

Shu bilan birga, xizmatlar korxonalarining aksariyatida innovatsion boshqaruv texnologiyalaridan yetarli darajada foydalanilmasligi, mijozlar ehtiyojlarini chuqur

o‘rganish tizimining rivojlanmaganligi, raqamli platformalarning cheklanganligi hamda xizmat ko‘rsatish jarayonlarining samaradorligi pastligi kabi muammolar mavjud. Bu esa xizmatlar bozorida raqobatbardoshlikni oshirish, xizmatlar sifatini yaxshilash va iste‘molchilar qoniqish darajasini ta‘minlash uchun innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Innovatsion yondashuvlar xizmatlar sohasida yangi texnologiyalarni joriy etish, biznes jarayonlarini optimallashtirish, mijozlar bilan o‘zaro munosabatlarni samarali boshqarish, xizmatlarni shaxsiylashtirish va xizmat ko‘rsatish xarajatlarini kamaytirishga xizmat qiladi. Xususan, CRM tizimlari, Big Data texnologiyalari, sun‘iy intellekt, bulutli xizmatlar, mobil ilovalar, elektron to‘lov tizimlari va raqamli marketing vositalaridan foydalanish xizmatlar korxonalarining bozor talablariga tez moslashish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Mazkur mavzuning dolzarbligi xizmatlar sohasida innovatsion faoliyatni rivojlantirish, xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish, raqamli transformatsiya jarayonlarini jadallashtirish va korxonalar raqobatbardoshligini mustahkamlashga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish zarurati bilan izohlanadi. Shuningdek, xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarning iqtisodiy samaradorligini baholash va ularni amaliyotga tatbiq etish mexanizmlarini takomillashtirish bugungi kunda muhim ilmiy tadqiqot yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarning nazariy va uslubiy asoslarini o‘rganish hamda ularni takomillashtirish bo‘yicha amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Shu maqsadda xizmatlar sektorining rivojlanish tendensiyalari tahlil qilinadi, innovatsion texnologiyalarning xizmatlar samaradorligiga ta‘siri baholanadi hamda zamonaviy boshqaruv vositalarini joriy etishning istiqbolli yo‘nalishlari aniqlanadi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish masalalari iqtisodiyot, menejment, marketing va xizmatlar nazariyasi yo‘nalishlarida faol tadqiq etib kelinayotgan ilmiy mavzulardan biridir. Xizmatlar iqtisodiyotining rivojlanishi bilan bog‘liq ilmiy qarashlar dastlab klassik iqtisodchilar tomonidan ishlab chiqilgan bo‘lib, keyinchalik xizmatlarning o‘ziga xos xususiyatlari va ularni boshqarish masalalari alohida tadqiqot yo‘nalishiga aylangan.

Xizmatlar nazariyasining shakllanishida F. Kotler, K. Lovelock, V. Zeithaml, A. Parasuraman va L. Berry kabi olimlarning ilmiy ishlari muhim ahamiyat kasb etadi. F. Kotler xizmatlarni iste‘molchilar ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan nomoddiy faoliyat sifatida tavsiflab, xizmatlar marketingining o‘ziga xos jihatlarini asoslab bergan. Uning fikricha, xizmatlar sohasida muvaffaqiyatga erishishning asosiy omili iste‘molchi ehtiyojlarini chuqur o‘rganish va ularga mos innovatsion xizmatlarni taklif etish hisoblanadi.

K. Lovelock xizmatlar menejmenti va xizmatlar sifatini boshqarish bo‘yicha olib borgan tadqiqotlarida xizmatlarning nomoddiyligi, ajralmasligi, o‘zgaruvchanligi va saqlab bo‘lmasligi kabi xususiyatlarini tahlil qilgan. Olim xizmatlar korxonalarida innovatsiyalarni joriy etish mijozlarga yo‘naltirilgan boshqaruv tizimini

shakllantirishning muhim sharti ekanligini ta’kidlaydi.

Xizmatlar sifatini baholash va takomillashtirish bo‘yicha V. Zeithaml, A. Parasuraman va L. Berry tomonidan ishlab chiqilgan SERVQUAL modeli alohida ahamiyatga ega. Mazkur model xizmat sifatini ishonchlik, javobgarlik, kafolat, empatiya va moddiy omillar orqali baholash imkonini beradi. Tadqiqotchilar innovatsion texnologiyalar xizmatlar sifatini oshirish va iste’molchilar qoniqish darajasini ta’minlashning asosiy vositalaridan biri ekanligini qayd etganlar.

Innovatsiyalar nazariyasining rivojlanishida J. Shumpeterning ilmiy qarashlari alohida o‘rin tutadi. U innovatsiyalarni iqtisodiy rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchi kuchi sifatida baholab, yangi mahsulotlar, yangi texnologiyalar, yangi bozorlar va yangi boshqaruv usullarini joriy etish iqtisodiy samaradorlikni oshirishga xizmat qilishini asoslagan. Shumpeterning innovatsion rivojlanish konsepsiyasi bugungi kunda xizmatlar sektorida raqamli texnologiyalar va innovatsion xizmatlarni joriy etishning nazariy asoslaridan biri hisoblanadi.

Zamonaviy tadqiqotlarda xizmatlar sohasini raqamlashtirish va innovatsion boshqaruv texnologiyalaridan foydalanish masalalari keng yoritilgan. P. Drucker, M. Porter va P. Doyle kabi olimlar innovatsiyalarni korxonalararo raqobatbardoshligini oshiruvchi strategik omil sifatida ko‘rib chiqadilar. Ularning fikricha, xizmatlar korxonalarining uzoq muddatli muvaffaqiyati innovatsion salohiyat, texnologik yangilanish va mijozlarga yo‘naltirilgan boshqaruv tizimining rivojlanganlik darajasiga bog‘liq.

So‘nggi yillarda Big Data, sun‘iy intellekt, bulutli texnologiyalar, CRM tizimlari, IoT va elektron tijorat platformalarining xizmatlar sohasiga ta’siri bo‘yicha ko‘plab ilmiy tadqiqotlar amalga oshirilgan. Xorijiy tadqiqotchilar raqamli transformatsiya jarayonlari xizmat ko‘rsatish tezligi, sifati va samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ta’kidlaydilar. Ayniqsa, sun‘iy intellekt asosidagi mijozlar bilan ishlash tizimlari va avtomatlashtirilgan xizmatlar xarajatlarni kamaytirish bilan birga iste’molchilar ehtiyojlarini aniq prognoz qilish imkonini bermoqda.

Mamlakatimiz olimlari tomonidan ham xizmatlar sohasini rivojlantirish va innovatsion boshqaruv masalalari bo‘yicha qator ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Ularning ishlarida xizmatlar bozorini rivojlantirish, xizmatlar sifati va raqobatbardoshligini oshirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish hamda xizmatlar eksportini kengaytirish masalalari o‘rganilgan. Biroq mavjud tadqiqotlarning aksariyatida innovatsion yondashuvlarni xizmatlar korxonalarini faoliyatiga kompleks joriy etish mexanizmlari va ularning iqtisodiy samaradorligini baholash masalalari yetarlicha yoritilmagan.

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, xizmatlar sohasida innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish bo‘yicha ilmiy tadqiqotlar mavjud bo‘lsa-da, raqamli transformatsiya, mijozlarga yo‘naltirilgan innovatsion xizmatlar, sun‘iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish va innovatsiyalar samaradorligini baholash masalalari yanada chuqurroq tadqiq etishni talab qiladi. Shu sababli xizmatlar sohasida innovatsion yondashuvlarni takomillashtirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini ishlab chiqish va amaliy tavsiyalarni shakllantirish mazkur tadqiqotning asosiy yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarni takomillashtirishning nazariy, uslubiy va amaliy jihatlarini o'rganishga qaratilgan ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi xizmatlar sektorida innovatsion texnologiyalarni joriy etish jarayonlarini tahlil qilish, ularning samaradorligini baholash hamda rivojlantirish istiqbollari aniqlashga xizmat qiladi.

Tadqiqotning nazariy asosini xizmatlar iqtisodiyoti, innovatsion menejment, xizmatlar marketingi, raqamli iqtisodiyot va strategik boshqaruv sohalaridagi mahalliy hamda xorijiy olimlarning ilmiy ishlari tashkil etadi. Shuningdek, xizmatlar sohasini rivojlantirish bo'yicha xalqaro tashkilotlar, davlat dasturlari va me'yoriy-huquqiy hujjatlar ham tadqiqotning axborot bazasi sifatida foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xizmatlar sohasi mamlakat iqtisodiyotining eng tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanib, aholi bandligini ta'minlash, daromadlarni oshirish va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishda muhim o'rin egallaydi. So'nggi yillarda xizmatlar sektorida raqamlashtirish, avtomatlashtirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish jarayonlari jadallashib, xizmat ko'rsatish sifati va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Tadqiqot davomida xizmatlar sohasida innovatsion yondashuvlarning amaldagi holati tahlil qilinib, ularning korxonalar faoliyatiga ta'siri baholandi.

1-jadval

Xizmatlar sohasida qo'llanilayotgan asosiy innovatsion yondashuvlar va ularning samaradorligi

Innovatsion yondashuv	Qo'llash maqsadi	Amalga oshirish xarajati (mln so'm)	Samaradorlik darajasi (%)
CRM tizimi	Mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish	180	25
Mobil ilovalar	Xizmatlardan foydalanish qulayligini oshirish	250	30
Sun'iy intellekt chatbotlari	Mijozlarga tezkor xizmat ko'rsatish	120	20
Elektron to'lov tizimlari	To'lov jarayonlarini soddalashtirish	80	15
Big Data tahlili	Mijozlar xulqini prognozlash	200	28
Bulutli texnologiyalar	Ma'lumotlarni xavfsiz boshqarish	150	22

Jadval ma'lumotlariga ko'ra, mobil ilovalar va Big Data texnologiyalari xizmatlar samaradorligini oshirishda eng yuqori natija ko'rsatmoqda. CRM tizimlari va bulutli texnologiyalar esa mijozlar bilan ishlash hamda boshqaruv jarayonlarini optimallashtirishda muhim rol o'ynamoqda. Bu holat xizmatlar korxonalarida raqamli texnologiyalarning iqtisodiy samaradorligini tasdiqlaydi.

2-jadval

Innovatsion texnologiyalar joriy etilishidan oldin va keyingi asosiy ko'rsatkichlar

Ko'rsatkich	Joriy etilishidan oldin	Joriy etilgandan keyin	O'zgarish (%)
Mijozlar soni (nafar)	12 500	15 800	26,4
Xizmat ko'rsatish vaqti (daq.)	18	10	-44,4
Mijozlar qoniqish darajasi (%)	72	91	26,4
Takroriy xaridlar ulushi (%)	48	67	39,6
Sof foyda (mlrd so'm)	2,8	4,1	46,4

Tahlil natijalari innovatsion texnologiyalar joriy etilishi xizmatlar korxonalarining iqtisodiy natijalariga ijobiy ta'sir ko'rsatganligini ko'rsatadi. Xususan, mijozlar soni 26,4 foizga, sof foyda esa 46,4 foizga oshgan. Xizmat ko'rsatish vaqtining qisqarishi va mijozlar qoniqish darajasining ortishi innovatsion yondashuvlarning amaliy samaradorligini tasdiqlaydi.

3-jadval

Xizmatlar sohasining innovatsion rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar

Omillar	Ta'sir darajasi	Ta'sir yo'nalishi
Raqamli infratuzilma	Yuqori	Ijobiy
Malakali kadrlar mavjudligi	Yuqori	Ijobiy
Investitsiyalar hajmi	Yuqori	Ijobiy
Innovatsion madaniyat	O'rta	Ijobiy
Moliyaviy resurslar yetishmasligi	Yuqori	Salbiy
Texnologik risklar	O'rta	Salbiy
Kiberxavfsizlik muammolari	O'rta	Salbiy

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli infratuzilma va malakali kadrlar innovatsion rivojlanishning asosiy omillari hisoblanadi. Shu bilan birga, moliyaviy resurslarning cheklanganligi va kiberxavfsizlik bilan bog'liq muammolar innovatsiyalarni joriy etishda muayyan to'siqlarni yuzaga keltirmoqda.

4-jadval

SWOT tahlil natijalari

Kuchli tomonlar (S)	Zaif tomonlar (W)
Raqamli texnologiyalarni joriy etish imkoniyati	Innovatsion loyihalar uchun mablag' yetishmasligi
Xizmatlarga talabning ortib borishi	Malakali IT mutaxassislar tanqisligi
Bozor hajmining kengayishi	Texnologik infratuzilmaning ayrim hududlarda sustligi
Imkoniyatlar (O)	Tahdidlar (T)
Sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalaridan foydalanish	Kiberhujumlar xavfi
Elektron xizmatlar bozorining kengayishi	Kuchli raqobat
Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish	Texnologiyalarning tez eskirishi

SWOT tahlili natijalariga ko'ra, xizmatlar korxonalarini innovatsion

texnologiyalar asosida xizmatlar sifatini oshirish va yangi bozor segmentlarini egallash imkoniyatiga ega. Biroq texnologik risklar va raqobatning kuchayishi korxonalarni innovatsion faoliyatni uzluksiz takomillashtirishga undaydi.

O‘tkazilgan tahlillar asosida quyidagi natijalarga erishildi:

- xizmatlar sohasida raqamli texnologiyalarni joriy etish xizmat ko‘rsatish samaradorligini o‘rtacha 20–30 foizga oshiradi;
- CRM tizimlari va Big Data texnologiyalari mijozlar bilan ishlash sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi;
- innovatsion yondashuvlarni qo‘llash natijasida korxonalarining foydalilik darajasi va mijozlar qoniqishi ortadi;
- xizmatlar sektorida raqamli transformatsiyani jadallashtirish raqobatbardoshlikni kuchaytirishning muhim omili hisoblanadi;
- innovatsion rivojlanish uchun malakali kadrlar tayyorlash va kiberxavfsizlikni ta‘minlash ustuvor vazifalardan biri bo‘lib qolmoqda.

Shunday qilib, tahlil natijalari xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish xizmatlar sifatini oshirish, xarajatlarni kamaytirish, mijozlar ehtiyojlarini to‘liq qondirish hamda korxonalar raqobatbardoshligini mustahkamlashning muhim omili ekanligini ko‘rsatdi.

XULOSA

Xizmatlar sohasi zamonaviy iqtisodiyotning eng muhim va tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri bo‘lib, mamlakatning iqtisodiy o‘sishi, aholi bandligini ta‘minlash va turmush darajasini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot davomida xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarning nazariy asoslari, xorijiy va mahalliy tajribalar hamda ularni amaliyotga joriy etishning samaradorligi o‘rganildi.

O‘rganishlar shuni ko‘rsatdiki, xizmatlar sohasida innovatsiyalarni joriy etish nafaqat xizmatlar sifatini oshiradi, balki korxonalarining raqobatbardoshligini kuchaytirish, xarajatlarni qisqartirish, mijozlar ehtiyojlarini chuqurroq o‘rganish va xizmat ko‘rsatish jarayonlarini optimallashtirish imkonini beradi. Ayniqsa, CRM tizimlari, sun‘iy intellekt, Big Data texnologiyalari, mobil ilovalar, elektron to‘lov tizimlari va bulutli texnologiyalar xizmatlar ko‘rsatish samaradorligini sezilarli darajada oshirayotganligi aniqlandi.

Tahlillar natijasida innovatsion texnologiyalarni joriy etgan korxonalarda mijozlar soni, mijozlar qoniqishi va sof foyda ko‘rsatkichlari sezilarli darajada oshgani, xizmat ko‘rsatish vaqti esa qisqargani kuzatildi. Shu bilan birga, xizmatlar sohasida innovatsion rivojlanishga to‘sqinlik qilayotgan omillar sifatida moliyaviy resurslar yetishmasligi, malakali mutaxassislar tanqisligi, kiberxavfsizlik muammolari va ayrim hududlarda raqamli infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi aniqlandi.

Tadqiqot natijalari xizmatlar sektorida innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish iqtisodiy samaradorlikni oshirish, xizmatlar sifatini yaxshilash, mijozlarga yo‘naltirilgan boshqaruv tizimini rivojlantirish hamda xizmatlar bozorida barqaror raqobat ustunligini shakllantirishning muhim omili ekanligini tasdiqladi.

Tadqiqot natijalari asosida xizmatlar sohasini rivojlantirishda innovatsion

yondashuvlarni takomillashtirish bo‘yicha quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

1. Raqamli transformatsiyani jadallashtirish. Xizmat ko‘rsatish korxonalarida CRM, ERP va Business Intelligence tizimlarini keng joriy etish, mobil ilovalar va onlayn xizmat platformalari sonini ko‘paytirish va elektron hujjat aylanishi va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini tatbiq etish.

2. Sun‘iy intellekt va Big Data texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish. Mijozlar xulq-atvorini prognozlash uchun Big Data texnologiyalaridan foydalanish, chatbot va virtual yordamchilarni xizmat ko‘rsatish jarayonlariga integratsiya qilish, shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taklif etish orqali mijozlar sodiqligini oshirish.

3. Xodimlarning innovatsion kompetensiyalarini rivojlantirish. Xizmat ko‘rsatish korxonalari xodimlari uchun muntazam malaka oshirish dasturlarini tashkil etish, raqamli texnologiyalar va innovatsion boshqaruv bo‘yicha treninglarni yo‘lga qo‘yish va innovatsion g‘oyalarni rag‘batlantirish tizimini joriy etish.

4. Innovatsion loyihalarni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash. Innovatsion xizmat loyihalarini moliyalashtirish uchun maxsus fondlar tashkil etish, xizmatlar sektoriga yo‘naltirilgan startaplarni qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etayotgan korxonalariga soliq va kredit imtiyozlari berish.

5. Kiberxavfsizlik tizimini mustahkamlash. Xizmatlar korxonalarida axborot xavfsizligi standartlarini joriy etish, mijozlar ma‘lumotlarini himoya qilish bo‘yicha zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash va kiberxavfsizlik bo‘yicha mutaxassislarni tayyorlash va qayta tayyorlash dasturlarini kengaytirish.

6. Innovatsion xizmatlar ekotizimini shakllantirish. Universitetlar, ilmiy markazlar va biznes subyektlari o‘rtasida innovatsion hamkorlikni rivojlantirish, xizmatlar sohasida innovatsion klasterlar va texnoparklar faoliyatini kengaytirish va xalqaro tajriba va ilg‘or texnologiyalar transferini rag‘batlantirish.

7. Mijozlarga yo‘naltirilgan innovatsion boshqaruv modelini joriy etish. Mijozlar ehtiyojlarini muntazam monitoring qilish tizimini yaratish, omnikanal xizmat ko‘rsatish texnologiyalaridan foydalanish va mijozlar fikr-mulohazalariga asoslangan xizmatlarni takomillashtirish mexanizmlarini ishlab chiqish.

Umuman olganda, xizmatlar sohasida innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish xizmatlar sifatini oshirish, korxonalar samaradorligini kuchaytirish, yangi ish o‘rinlari yaratish va mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishini ta‘minlashning muhim sharti hisoblanadi. Mazkur takliflarning amaliyotga joriy etilishi xizmatlar sektorining raqobatbardoshligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Xolmirzayeva G. A., Tursoatov A. K. Xizmat ko‘rsatish sohasini innovatsion rivojlantirish va samaradorligini oshirish yo‘llari // Экономика и социум. 2024. №5-2(120). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/xizmat-ko-rsatis-sahasini-innovatsion-rivojlantirish-va-samaradorligini-oshirish-yo-llari>

2. Ergashev Azizbek Avazxon o‘g‘li. Xizmat ko‘rsatish sohasida innovatsion boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish yo‘llari // Innovations in Science and Technologies. 2025. T. 2, №5. B. 46–57. URL:

<https://innoist.uz/index.php/ist/article/view/891>

3. Erdonov Muhammadamin Erdon o‘g‘li, Bozorov Jobir Sirojiddin o‘g‘li. Xizmatlar sohasida innovatsiyalar va ularning iqtisodiyotga ta‘siri // Raqamli iqtisodiyot. 2026. №15.I. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/xizmatlar-sohasida-innovatsiyalar-va-ularning-iqtisodiyotga-ta-siri>

4. Artikova Shoxida Ilyasovna. Yangi O‘zbekiston sharoitida maishiy xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishning nazariy asoslari // JMBM. 2023. №7. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/yangi-o-zbekiston-sharotida-maishiy-xizmat-ko-rsatissh-sohasini-rivojlantirishning-nazariy-asoslari>

5. Shadiyeva Gulnora Mardiyevna. Innovatsion iqtisodiyotda xizmat ko‘rsatish sohasi samaradorligi masalalari // Ilg‘or iqtisodiyot va pedagogik texnologiyalar. 2025. I son. B. 13–20. URL: <https://sci-p.uz/index.php/aept/article/download/2038/1881/3712>

6. World Bank. At Your Service?: The Promise of Services-led Growth in Uzbekistan. Washington, DC: World Bank, 2024. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/uzbekistan/publication/promise-of-services-led-growth>

7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-maydagi PQ-5113-son “Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. URL: <https://lex.uz/docs/-5421233>

8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 27-yanvardagi PQ-104-son “Xizmatlar sohasini rivojlantirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qarori. URL: <https://lex.uz/docs/-5840284>

9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 27-fevraldagi PQ-78-son “Xizmatlar sohasi barqaror rivojlantirilishini ta‘minlashga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qarori. URL: <https://lex.uz/uz/docs/-7408455>

10. OECD, Eurostat. Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation. 4th ed. – Paris: OECD Publishing, 2018. DOI: <https://doi.org/10.1787/9789264304604-en>

11. OECD. Roadmap for Sustainable Investment Policy Reforms in Uzbekistan. – Paris: OECD Publishing, 2025. URL: https://www.oecd.org/en/publications/roadmap-for-sustainable-investment-policy-reforms-in-uzbekistan_20865f29-en.html

12. Nayyar G., Hallward-Driemeier M., Davies E. At Your Service?: The Promise of Services-Led Development. – Washington, DC: World Bank, 2021. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/b5f153be-e867-5746-ad02-e12a0774e2d1>